

Partitur



TOR AULIN
1866-1914

Serenad
för stråkkvartett

Serenade
for String Quartet

Opus 1

Kritisk utgåva av/Critical edition by Tobias Ringborg

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 41/Edition No. 41
2013
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Serenad

för stråkkvartett (1895)

Op. 1

I. Förspel

Tor Aulin
(1866-1914)

Allegro moderato

Violino I

Violino II

Viola

Violoncello

5

p

arco

pizz.

f

ff



13

cresc.

f

dim.

p

f

p dim.

p

f

p dim.

p

p dim.

p

18

pp

p

cresc.

p

pp

mf

p

cresc.

pp

p

cresc.

p

22

ff

ff

ff

cant.

ff

ff

ff

27

ritard.

Più moderato

p

mf cant.

p leggiero sempre spiccato

p cant.

p leggiero sempre spiccato

p leggiero sempre spiccato

32

cresc.

sfp *p cresc.*

sfp *p cresc.*

sfp *p cresc.*

37

f

dim.

un poco ritard.

f

dim.

f

f

f

cresc.

42 a tempo

f

cresc.

f

f

cresc.

47

f

f

mf

p

mf

f

f

52 ritard. a tempo

58

63 molto ritard. e dim.

Tempo I^o

67

71

75

79

83

87

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

ritard. Più moderato

sempre cresc.

sempre cresc.

sempre cresc.

sempre cresc.

p tremolo

pp tremolo

pp pizz.

p marcato

96

f

cresc.

mf

cresc.

arco

pizz.

arco

cresc.

cresc.

f cantabile

3

ritard. a tempo

dim.

dim.

dim.

dim.

p a tempo

p a tempo

p a tempo

p a tempo

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

107

cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

112 ritard.

ff
ff
ff 3
ff

117 Tempo I°

p 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3
cresc.
p 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3
cresc.
p

stringendo

121

f
cresc.
f
cresc.
f 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3
cresc.
f

ten.
ff ten.
ff ten.
ff ten.
ff

II. Thema med Variationer

Andante sostenuto

Violino I Violino II Viola Violoncello

8

17

25

Var. I
[Poco più mosso]

33

39

44

50

55

pp
pp
pp
pp

60

cresc.
dim.
cresc.
dim.
cresc.
dim.
pp

65 Var. II

f
f
f
Solo
f

72

f cresc.
f cresc.
f cresc.
f cresc.

79

pp
pp
pp
mf

pizz.
pizz.
pizz.
pizz.

84

arco
arco
arco
arco

pp
pp
pp
pp

p cresc.
p cresc.
p cresc.
cresc.

f
f
f
f

90

f
cresc.
cresc.
cresc.

ff
ff
ff
ff

mf
mf
mf
mf

ritard.

Var. III
Più mosso

97

fp leggiero
leggiero
sf p Solo
f
sf p leggiero

101

105

109

113

117

121

125

Var. IV
Adagio

129

137

pp *mf* *p*

pp *mf* *p*

pp *mf* *p*

pp *mf* *p*

146

ritard.

pp

pp

pp

pp

153

a tempo

pp

pp

pp

pp

cresc.

ritard.

a tempo

162

ritard.

pp

pp

pp

pp

III. Scherzo

Allegro vivace

Violino I *pp leggiero sempre spiccato* cresc.

Violino II *pp leggiero sempre spiccato* cresc.

Viola *pp leggiero sempre spiccato* cresc.

Violoncello *pp leggiero sempre spiccato* cresc.

7

Violino I *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf*

Violino II *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf*

Viola *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf*

Violoncello *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf* *sf* *mf*

14

Violino I *sf* *semprf* [2a volta arco] *ff*

Violino II *sf* [2a volta arco] *f* [2a volta arco]

Viola *sf* [2a volta arco] *f* [2a volta arco]

Violoncello *sf* [2a volta arco] *f* [2a volta arco]

21

Violino I *f* *ff* *pp*

Violino II *f* *ff* *pp*

Viola *f* *ff* *pp*

Violoncello *f* *ff* *pp*

27

pp *ff energico*

pp *ff energico*

pp *ff energico*

ff energico

ff *ff*

ff *ff*

ff *ff*

p *pizz.* *arco*

p *sf* *p*

p *sf p* *p*

p *sf* *p*

p *sf p*

sf p

mf

f

pp

pp

pp

ff *pp*

54

61

Trio
Più tranquillo
arco

68

75

82

cresc.

f

cresc.

f

cresc.

f

cresc.

cresc.

f

cresc.

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

90

mf

mf

mf

mf

dim.

dim.

dim.

dim.

100

mf

mf

mf

mf

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

107

f

dim.

p

f

dim.

p

f

dim.

p

f

dim.

p

ritard.

114 *a tempo*

p

p

p

p

121 *pp*

pp

pp

pp

pp

ritard. *a tempo*

f

f

f

f

p

p

p

p

135 *pizz.*

pp

ppp

pizz.

[Tempo I]
[arco]

pp leggiero sempre spiccato
[arco]

143

150

157

164

172

ff energico

ff energico

ff energico

ff energico

ff energico

179

pizz. arco

p

sf p

p

sf

p

186

sf p

mf

sf

f

pp

pp

pp

pp

ff

194

sf

f

sf

f

sf

f

sf

f

Coda
♩ Presto

201

dim.

dim.

dim.

dim.

dim.

208

mf

pp semper

pp semper

mf

pp semper

pp semper

mf

215

pp

cresc.

pp

cresc.

pp

cresc.

pp

cresc.

223

dim.

pp

dim.

pp

dim.

pp

pizz.

pp

pizz.

pp

pizz.

pp

pizz.

pp

pp

IV. Finale

Allegro Brillant

Violino I

Violino II

Viola

Violoncello

5

8

11

The musical score for the Finale of a string quartet (Violin I, Violin II, Viola, Cello) is presented in four systems of four staves each. The key signature is mostly B-flat major (two flats). Measure 1: Violin I and II play eighth-note chords (ff), followed by sixteenth-note patterns (p). Measure 2: Similar patterns continue. Measure 3: Violin I and II play eighth-note chords (ff), followed by sixteenth-note patterns (p). Measure 4: Similar patterns continue. Measure 5: Violin I and II play eighth-note chords (p), followed by sixteenth-note patterns (f). Measure 6: Similar patterns continue. Measure 7: Violin I and II play eighth-note chords (p), followed by sixteenth-note patterns (f). Measure 8: Similar patterns continue. Measure 9: Violin I and II play eighth-note chords (f). Measure 10: Similar patterns continue. Measure 11: Violin I and II play eighth-note chords (ff).

17

23

27

32

36

f marcato

f

p

p

p

p

Maestoso

ff con passione

40

45

p

p

leggiero

tr

cresc.

f

p espressivo

p sempre

cresc.

f

p sempre

cresc.

f

p sempre

49

54 *pesante*
cresc. 6 *ff*

59 *p* *molto cresc.* *ff* *ritard.*
p *sfp* *sfp cresc.* *ff*
p *sfp* *sfp cresc.* *ff*
p *sfp* *sfp cresc.* *ff*

64 *a tempo*
ff *ff* *pp* *mf*
ff *ff* *pp* *mf cantabile*
ff *ff* *pp* *mf*
ff *ff* *pp* *mf*

71 *p*
sfp
mf con passione

76

f

f marcato

f marcato

pesante

80

sfp

p

dim.

sfp

p

dim.

sfp

p

dim.

ff

sfp

p

dim.

86

pp

pp

pp

pp

pp

pp

93

97

100

103

106

110

116

121

125

Maestoso

129

p

leggiero

p

f *p* *espressivo*

f *p*

f *p*

pesante

cresc.

cresc.

Più mosso

ff

ff

ff

ff

ff con passione

ff

ff

ff

146

grandioso

151

stringendo

154

ff

159

fff

Tor Aulin

Tor Aulin (1866–1914) var sin tids ledande svenska violinist – konsertmästare, solist, kammarmusiker och pedagog – men verkade också som dirigent och tonsättare. Aulins mångsidiga insats gjorde honom utan tvekan till en central gestalt i dåtidens musikliv.

Aulins kompositioner är framför allt ägnade hans eget instrument, men sträcker sig å andra sidan från ensatsiga verk för violin och piano till solokonserter med stor orkester. Stilmässigt ingår kompositionerna i den senromantiska epoken.

Tor Aulin studerade vid musikkonservatoriet i Stockholm 1877–83. Genom en personlig kontakt med Emile Sauret fortsatte han sina violinstudier i Berlin för denne 1884–86 – och för Philipp Scharwenka i komposition.

Aulins bana som orkestermusiker omfattade bland annat Dramatiska teaterns orkester och Kungl. Hovkapellet, där han blev konsertmästare 1899. Själv tog han initiativet till Svenska musikerförbundets orkesterkonserter i folkbildande anda. Och han var en av dem som 1902 grundade Stockholms konsertförening.

Hans engagemang i kammarmusiken har blivit legendariskt. Han bildade 1887 Aulinska kvartetten som under en följd av år turnerade över hela riket och på många håll introducerade kvartettspel på hög nivå. Vid de tillfällen då kvartetten utökades med en pianist deltog som oftast Wilhelm Stenhammar.

Aulin hann också med att vara dirigent, för Konsertföreningen i Stockholm 1902–09 och för Göteborgs orkesterförening 1909–11.

Tor Aulin blev invald i Kungl. Musikaliska akademien som ledamot nr 491 den 28 mars 1895.

© Gunnar Ternhag, Levande Musikarv

Serenade op. 1 för stråkkvartett

Att Tor Aulin var Sveriges främste violinist årtiondena runt sekelskiftet satte sina spår inte bara i konsertverksamheten, utan också i den musik han komponerade. Serenaden för stråkkvartett från 1895 är ett exempel på detta: primariestämman befinner sig oftast i förgrunden och även om det är långt ifrån samma virtuositet som i violinkonserterna finns det emellanåt ett solistiskt drag i stämman.

Stråkkvartetten som konstellation kände han mycket väl från Aulinska kvartetten, som bildats 1887. Kvartettens programsättning var ambitiös, inte minst genom att enskilda konserter men även hela årets spelplan kunde porträttera en specifik tonsättare som Beethoven eller Berwald. Av denna tradition märks dock inte mycket i Aulins enda bidrag till repertoaren för stråkkvartett (i Bo Wallners artikel om Aulin i Sohlmans musiklexikon, uppl. 2, talas om en stråkkvartett som saknar primariestämman, men det kan förmodas att en förväxling skett med serenaden, som Wall-

ner inte nämner). Det understryks redan i valet av beteckning på verket, Serenade. Ändå har Aulin valt en frysatsig form, med en snabb inledande sats, en långsam variationssats, ett scherzo och så en snabb final.

Första satsen, i F-dur, kallas Förspel och här står förstaviolin i centrum: näheten till Aulins två första violinkonserter är påfallande genom de långa melodiska linjer som följs av passagearbeten. Variationssatsen går i d-moll och låter det melankoliska temat vandra mellan instrumenten, med temapresentationen i förstaviolin, den rörliga första variationen med temat förlagt i andrastämman, den andra variationen med en tät-nande stämväv där cellon nu bär upp temat, den tredje variationen med altviolinens tema ställt mot övriga stämmors lätt sextondelar och så till sist en dur-variation i adagio-tempo.

Scherzot i a-moll är besläktat med Mendelssohns blixtsnabba rörlighet och avbryts av en trio, Più tranquillo. Starka växlingar i både tempo och dynamik gör att den spänningsfyllda dramatik som ofta finns i Aulins mer ambitiösa kompositioner kommer fram. Avslutande Allegro brillant har ett huvudtema som minner om förstasatsens gestalt, men nu med en schvungfull ansats. Åter finns en kontrasterande idé, *Maestoso*, men liksom tidigare omvandlas motsättningen mot sångbarhet. I denna sats är virtuositeten jämnare fördelad, inte minst genom de vindlande snabba sextonspassagerna i samtliga stämmor.

Verket är tillägnat Skoglar Bergström ("min gamle vän och quarettbroder" som Aulin skriver i dedikationen), verksam vid Kungliga Biblioteket och medlem av Mazerska kvartettsällskapet. Även om förstastämman har sina svårigheter ligger den väl till för instrumentet och kvartetten kan mycket väl ha avpassats för sällskapets skickligaste amatörer, inte endast de professionella medlemmarna.

© Erik Wallrup, Levande Musikarv

Källkritisk kommentar

Källmaterial

A = Partituret i Aulins autograf

S = Stämmor, förfärdigade av annan hand

Dessa återfinns i Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm (signum Z/Sv).

Kommentarer

Stämmorna är generellt mer utarbetade än partituret. Här finns mer dynamik och artikulation, och de är även rent notmässigt rikare – t.ex. med inlagda dubbelgrepp. Däremot råder inget tvivel om att stämmorna har skrivits ut med autograffpartituret som källa. Vad gäller skillnaderna mellan partitur och stämmor, och även de anteckningar som har förts in i stämmorna av de spelande musikerna, måste vi anta att dessa är utförda och/eller sanktionerade av tonsättaren själv.

Här följer en uppställning av skillnaderna mellan partitur och stämmor, och även andra korrigeringar som har gjorts. Justeringar av förtecken och tonlängder som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar. I övrigt anförs nedanstående anmärkningar.

Takt

Instrument

Kommentar

I. Förspel

Takt 1-2

A: Ex. 1

Ex. 1

1. Första accordet har ändrats i **S**.
2. Vc.: *pizz.*, tillagt i **S**.
3. Takt 2: Melodi/harmonik är ändrade i **S**. Från början var sista tonen i VI. I ett f2. Dock har den redan i A ändrats till ett e2, och i S har harmoniken i övriga stämmor anpassats till denna ändring.

Takt 6 Vc.

Takt 18-19 Vla

Takt 29

pizz. ej i A (se takt 1).

pp, mf ej i A.

I både A och S: *a tempo*.

Takt 41–45

VI. I, Vc.

Ex. 2 un poco ritard. a tempo

Violin I
Violin II
Viola
Cello

Från början stod det så här i **A** – dock har VI. I:s stämma i takt 42–45 strukits över och i takt 43 ersatts med nya toner. Denna takts märkts med "A". Eftersom det står et "A" även i takt 45 förmödas att samma toner ska spelas i den takten. VI. I:s melodi har i samband med detta flyttats till Vc.

I **S VI. I** har samma takts också strukits över och märkts med nummer 1, 2, 3 och 4. Dock finns här inte de nya tonerna från takt 43 och 45 – kanske har de varit inklistrade på en liten lapp, som senare förförlorats. En sådan lapp med de nya takterna finns nämligen inklistrad i **S Vc.**

Takt 44

Vc.

Samma melodiska/harmoniska ändring har gjorts som i takt 2.

Takt 65

VI. II, Vla

p i både **A** och **S**; jämför med *pp* i satsens början.

Vc.

pizz. ej i **A** (se takt 1).

| | | |
|--------------|-------|--|
| Takt 68 | Vc. | <i>pizz. ej i A</i> (se takt 1). |
| Takt 94 | | I både A och S : <i>a tempo</i> . |
| Takt 95, 97 | Vc. | <i>pizz. ej i A.</i> |
| Takt 96, 108 | Vl. I | Crescendo/diminuendo varken i A eller S . |
| Takt 103 | Vla | I både A och S : Ex. 3 . |
| | | Ex. 3 |
| | |  |
| Takt 114–117 | Vl. I | Den undre oktaven ej i A . |
| Takt 121 | | <i>stringendo</i> ej i A . |
| Takt 126 | | <i>tenuto</i> ej i A . |
| | | A: Ex. 4. |
| | | Ex. 4 |
| | |  |
| | | Vl. I |

II. Thema med Variationer

Reprise: ursprungligen fanns i **A** repriseer av båda delarna i temat och variationerna.
Dessa ströks sedan, vilket förstärks av meningens "Följande sats spelas utan repriser!"
ovanför satsens början.

| | | |
|-----------------------|--------------------------|---|
| Takt 11 | Vl. II | Ingen accent i S . |
| Takt 15 | Vl. II | Ingen båge i S . |
| Takt 21 | | Inget cresc. varken i AS eller S (utom i S VI . II, där det har hamnat i takt 22). |
| Takt 30 | Vl. I | S: Diminuendopil. |
| Var. I | Vl. I | Aulin är här ganska inkonsekvent med punkter i Vl. I . Hans notation har behållits. |
| Takt 33 | Vl. I Vla, Vc. Vla | S: "Poco più mosso" inskrivet av annan hand. S: "Più Allegretto" inskrivet av annan hand. S: <i>pp</i> . |
| Takt 41 | Vla | S: <i>p</i> . |
| Takt 48 Takt 49–50 | Vl. II Vla | Möjligen endast en halvnot, som i Vla/Vc. S: <i>f</i> och accenter saknas. |
| Takt 57 | Vc. | A och S: <i>p</i> . |
| Takt 65 | Vl. I Vla, Vc. | S: "Maestoso" inskrivet av annan hand. S: "L'isstesso [sic] tempo" inskrivet av annan hand. |
| Takt 77 | Vl. I | S: Ingen båge på andra slaget. |
| Takt 81 | Vl. I, Vl. II, Vla | A: <i>mf</i> ändrat till (inskrivet) <i>pp</i> i S . |

| | | |
|-----------------------|--------------------|--|
| Takt 81, 82, 85, 86 | VI. I, VI. II, Vla | |
| Takt 81, 82, 85, 86 | VI. I, VI. II, Vla | Bågen till den sista sextondelen står inte i A , utan har lagts till i stämmorna – förmödligens av stråkmässiga skäl. |
| Takt 82 | VI. I, VI. II, Vla | A: <i>p</i> ändrat till (inskrivet) <i>pp</i> i S . |
| Takt 83–84 | VI. I, VI. II, Vla | <i>pizz.</i> och <i>arco</i> tillagt/inskrivet i S . Bytet mellan <i>pizz.</i> och <i>arco</i> blir därmed mycket snabbt. Med tanke på den nya rytmnen i VI. I takt 84 är det inte omöjligt att samma rytm tänktes för VI. II och Vla, d.v.s. att första tonen i takt 84 utgår – och bytet till <i>arco</i> blir lättare. |
| Takt 83–84 | VI. I | A: Ex. 5 Ex. 5  |
| Takt 85–86 | VI. I, VI. II, Vla | A: <i>pp</i> saknas. |
| Takt 87 | VI. I | S: inga punkter. |
| Takt 113–114, 117–118 | Vc. | A: inga punkter på sextondelarna, S: punkter i takten 113–114 men inte 117–118. |
| Takt 124 | Vc. | S: sista tonen F. |
| Takt 128 | VI. II Vc. | Inga punkter på sextondelarna i varken A eller S . Inga punkter/båge på sextondelarna i A . |
| Takt 128–129 | VI. I, Vla | "attacca ej i S , utom i Vc. där "attacca subito" har skrivits in av annan hand." |
| Takt 129 | Vc. | "(con sordino)" inskrivet i S . |
| Takt 145 | Vc. | S: ingen accent. |

A: Crescendopil i varje takt, strukna i **S**.

Bågen till den sista sextondelen står inte i **A**, utan har lagts till i
stämmorna – förmödligens av stråkmässiga skäl.

A: *p* ändrat till (inskrivet) *pp* i **S**.

pizz. och *arco* tillagt/inskrivet i **S**. Bytet mellan *pizz.* och *arco* blir därmed mycket snabbt. Med tanke på den nya rytmnen i VI. I takt 84 är det inte omöjligt att samma rytm tänktes för VI. II och Vla, d.v.s. att första tonen i takt 84 utgår – och bytet till *arco* blir lättare.

Takt 83–84

VI. I



Takt 85–86

VI. I, VI. II, Vla

A: *pp* saknas.

Takt 87

VI. I

S: inga punkter.

Takt 113–114, 117–118

Vc.

A: inga punkter på sextondelarna, **S:** punkter i takten 113–114 men inte 117–118.

Takt 124

Vc.

S: sista tonen F.

Takt 128

VI. II
Vc.

Inga punkter på sextondelarna i varken **A** eller **S**.
Inga punkter/båge på sextondelarna i **A**.

Takt 128–129

VI. I, Vla

"attacca ej i **S**, utom i Vc. där "attacca subito" har skrivits in av annan hand."

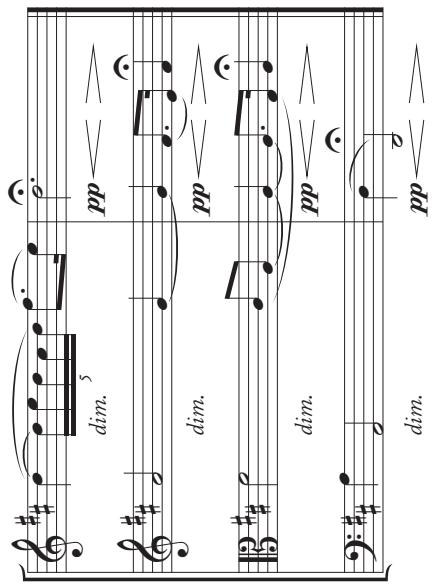
"(con sordino)" inskrivet i **S**.

S: ingen accent.

Takt 159 ff.

I A står följande två takter långa slut, överstruket: **Ex 6.**

Ex. 6



I stämmorna (och i denna utgåva) står ett nytt, längre slut.

Takt 161-163 Vc.

Takt 168-169 Vl. I

Från början ett långt H i tre takter, men ändrat.

Streck på halvnoterna (endast) i VI. I.

III. Scherzo

Efter takt 138 står "Scherzo Da capo al segno e poi a la coda". I denna utgåva är detta *da capo* utskrivet, och utgivaren har som brukligt är tagit bort repriserna.

Grescendo endast för Vla.

Takt 20, 24, 159, 163 Vl. I

Takt 28, 167 Vc.

a2 på fjärdedelen, men ett 8va är inskrivet i **S.**

I **S** står en accent på första tonen (förmodligen ett misstag).

| | | |
|--|-------------|---|
| Takt 29–32, 168–171 | Vl. I | Dessa takter är noterade en oktav lägre, men ett <i>8va</i> är inskrivet i S. |
| Takt 35–36, 39–40, 174–175, 178–179 | Vl. I | Dessa takter är noterade en oktav lägre, men ett <i>8va</i> är inskrivet i S. |
| Takt 40, 179 | Vc. | Inga accenter vare sig i A eller S. |
| Takt 44, 183 | Vl. I | pizz. och <i>arco</i> står inskrivet av annan hand i S. |
| Takt 55, 194 | Vl. I | Mordenton är tillagd av utgivaren. |
| Takt 56, 195 | Vla | Fjärdedelen är e1 i A och S , men det har ändrats till c1 (se takt 6). |
| Takt 66 | | pizz. har skrivits in av annan hand i S , liksom <i>arco</i> i takt 68. |
| Takt 84–91 | Vl. I | Den övre oktaven är inskriven i S. |
| Takt 86 | Vla | I A d1, tveklöst ett misstag (verkar ha ändrats till e1 i S). |
| Takt 86–87 | Vl. II, Vla | Dessa åttondelar har staccatopunkter i A och S :s Vla (men inte i S :s Vl. II). Dock, med hänsyn till strecken i 84 bör de vara ett misstag och har därfor utelämnats. |
| Takt 89 | Vla | I både A och S är första slaget en punkterad fjärdedel, utan åttondelar, högst sannolikt ett misstag. |
| Takt 98–99 | | I både A och S har endast Vc. crescendo. |
| Takt 100–106 | Vl. II, Vla | Rytmen såg ursprungligen ut så här: Ex. 7. Ex. 7 |



men ändrades i **A** och **S**:s Vla (men inte i **S**:s Vl. II).

| | | |
|--------------|------|---|
| Takt 115-131 | Vl.I | Dessa takter är noterade en oktav lägre, men ett <i>8va</i> är inskrivet i S. |
| Takt 127 | Vc. | Staccatopunkter tillagda med hänsyn till Vla takt 123 och Vl. II takt 125. |
| Takt 129 | Vla | Crescendo-diminuendopil har skrivits in i S. Det framstår mer som en musikers notering än hörande till kompositionen eftersom det inte finns något sådant i Vl. I. |
| Takt 138 | Vl.I | I A endast ett e1 – de övre tonerna har skrivits in i S. |
| Takt 215 | Vc. | I A accentter på första och fjärde tonerna. Dock, eftersom det inte finns accenter i takt 216–217, och inga alls i S , har utgivaren valt att utlämna dem. |
| Takt 229-230 | | A: Ex. 8 |

Ex. 8

Övriga toner har lagts till i **S.**

IV. Finale

Takt 1-2

A: Ex. 9.

Ex. 9

The musical score consists of two staves. The top staff is in G major (indicated by a G clef) and the bottom staff is in C major (indicated by a C clef). Both staves show eighth-note chords followed by staccato dots and rests. Dynamics ff are present in both staves.

Övriga toner har lagts till i **S**, som även saknar staccatopunkter.

I **A** är den tredje sista tonen ett ass i alla stämmor, i de flesta **S** ändrat till ett a – sannolikt av instrumentala skäl.

I **S** är nionde och tionde tonerna ett e1 – tveklöst ett misstag.
Inget crescendo i **S**.

Användandet av staccatopunkter är inkonsekvent – utgivaren har valt att notera exakt som i **A**.

Takt 3, 5

Takt 10 Vla
Takt 13 Vl. I

Takt 20-23, 117-120

Takt 22

Vla

Rytmen i A: Ex. 10.

Ex. 10



Ändrad i **S**.

Takt 23, 25, 120, 122

Vl. II

pizz.-markeringarna är strukna i **S**. Om detta härrör från Aulin är svårt att veta.

Takt 28

Vl. II

De tre sista åttondelarna har punkter i **A**, och de fyra sista i **S**. Förmögligen ska det inte vara några punkter alls, om man jämför med de andra stämmorna och takt 125.

Takt 37

Vl. I

Inget crescendo/diminuendo i **S**.

Takt 39

Vla

Andra tonen b i **A** och **S**, tveklöst ett misstag.

Takt 43

Vc.

I **S** ingen accent på tredje slaget.

Takt 46

Vla

I **A** börjar bågen på tredje slaget och ej på fjärde.

Takt 47–48

Vla

I **A** och **S** står punkter på fjärde tonen i dessa takter. Utgivaren har valt att utelämna dessa av speltekniska skäl.

Takt 49

Vla

Inga punkter i **A**.

Takt 52

Vl. II

Crescendot har strukits över i **S**. De låga d:na har skrivits in av annan hand i **S**.
De streckade bågarna har skrivits av annan hand i **S**.

Takt 59

p kommer i både **A** och **S** på antingen andra eller tredje slaget. Utgivaren har valt att i alla stämmor flytta det till första slaget.

Takt 64–65

Vl. II, Vc.
Se takt 1–2.

Takt 65

Vla
I A är denna takt identisk med takt 64, men det har ändrats i S.

Takt 70

Vl. II
Accenterna har lagts till i S, möjligtens av annan hand.

Takt 72

Vl. II
Ton 3, 4, 7 och 8 har punkter i S. I A har ton 3 och 4 streck. Om man jämför med liknande takter verkar streck mer troligt, och förmödligens skall även ton 7 och 8 ha streck.

Takt 75

Vl. I
A: Ex. 11.
Ex. 11



Ändrat i S.

Takt 76

Vl. II
Ursprungligen i A: Ex. 12.
Ex. 12



Har senare ändrats i A, men ej i S, vilket är märkligt.

Denna takt är oläslig i A, och mycket tydlig i S – dock har den tveklöst blivit ändrad.

Vla

Takt 79

Vl. II Ursprungligen i A: Ex. 13.

Ex. 13



Har senare ändrats i A, men ej i S, vilket är märkligt.

Vla

Ursprungligen i A: Ex. 14.

Ex. 14



Har senare ändrats i A, men ej i S, vilket är märkligt.

Vc.

9:e tonen F i A och S, men ändrad till A i S.

Takt 81

Vl. II f1 på andra slaget saknas i S.

Takt 82

Vl. I Ingen punkt på sista tonen vare sig i A eller S – jämför dock med takt 83–85.

Takt 87

Vla ”Tempo lo” har skrivits in i S av annan hand.

Takt 90

Vla mf har skrivits in i S av annan hand.

Takt 98

Vl. I, VI. II Inga streck i S.

Takt 103–104

Vc. S: bågen i takt 103 har förlängts till första tonen i takt 104, och en staccatopunkt har lagts till över den tonen (av annan hand).

Takt 110

Vl. I Inget crescendo i S.

Takt 111

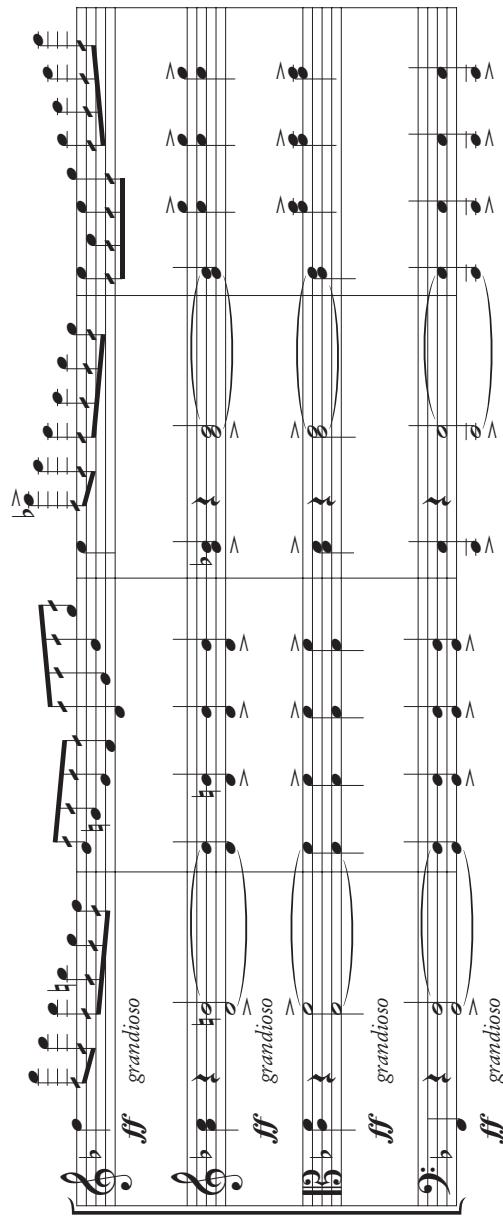
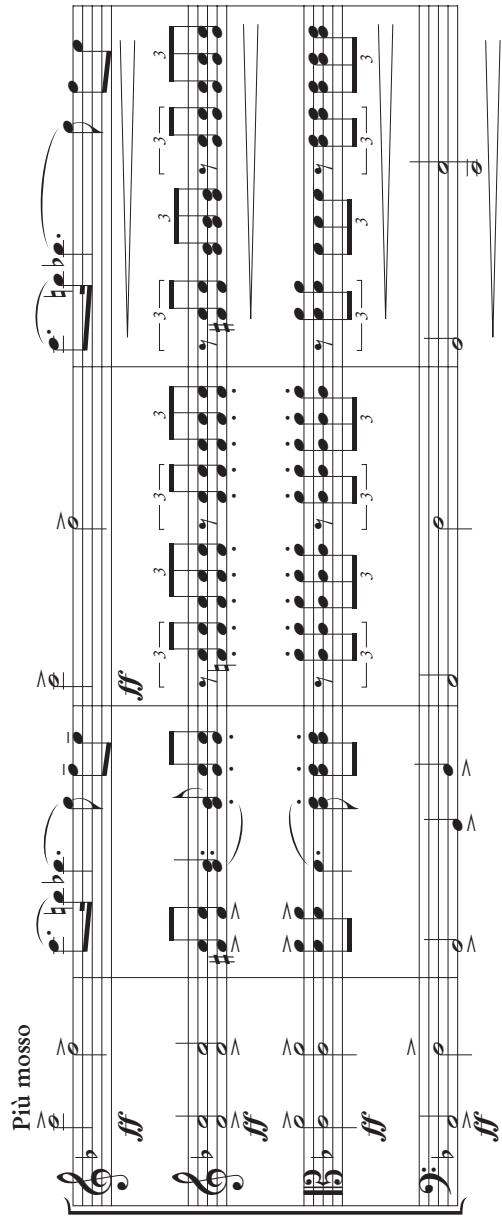
Vl. I Ingen accent i A.

| | | |
|--------------|------------------|--|
| Takt 115 | Vl. I | Ingen accent i S . |
| Takt 119 | Vl. II | I S står ett <i>sfp</i> , förmödligent misstag. |
| | Vla | Rytmen har ej ändrats i denna takt - jämför dock med takt 22. |
| Takt 122 | Vl. II, Vla, Vc. | Ingen accent på andra slaget - jämför dock med takt 25. |
| Takt 124 | Vla | Ingen accent i A eller S - jämför dock med takt 27. |
| Takt 127 | Vl. I | Möjligen kan en drill fattas här, men jag har inte lagt till en sådan, eftersom inget tecken finns varken i A eller S . |
| | Vl. I | I S finns ingen båge i första halvan av takten. |
| Takt 127-128 | | Detta är inget dubbelpunktsstreck i A , ej heller i S:s VI. II. |
| Takt 128 | Vl. I, Vla, Vc. | <i>Maestoso</i> står ej i A , men är inskrivet av annan hand i S . |
| Takt 131 | Vl. I | Tredje tonen är c2 i både A och S - förmödligent misstag. I A finns ett <i>8va</i> -tecken som börjar på sista slaget - sannolikt skulle det ha börjat en åttondeel tidigare. |
| Takt 132 | Vla | <i>leggiero</i> finns bara i A . |
| Takt 140 | Vc. | I A finns accenter på de två sista åttondeelarna, men inte i S som har streck. Streck ger i utgivarens tycke mer mening här. |

Takt 141 ff.

I A finns ett något kortare (överstruket) slut än i S; Ex. 15.

Ex. 15



Här följer sedan takt 154 ff.

| | | |
|--------------|--------------|--|
| Takt 146 | Vl. II | |
| Takt 152–153 | Vl. I | Det är inte omöjligt att även detta ska vara ett dubbeldrag med g1. Ursprungligen har det stått något annat (uttraderat) i S – sannolikt det som står i takt 7 och 8 i Ex. 15. |
| Takt 156 | Vla | S: "Solo" och "fff" inskrivet av annan hand. |
| Takt 160 | Alla stämmor | I A har det här ursprungligen varit en paus på andra halvan av takten – förmodligen ett misstag |
| | Vl. II | e2 på tredje slaget står ej i A . |
| Takt 163 | Vl. II | Accenter i S . |
| Takt 165 | Vl. II | a2 står bara i S , förmodligen inskrivet av annan hand. |

Tor Aulin

Tor Aulin (1866–1914) was the foremost Swedish violinist of his day – leader, soloist, chamber musician and educator – but also worked as a conductor and composer. Aulin's versatile contribution certainly made him a central figure in musical life at the time. His compositions are mainly dedicated to his own instrument, but extend from one-movement pieces for violin and piano to solo concerts with large orchestras. Stylistically, these works belong to the late Romantic period.

He studied at the Stockholm Conservatory from 1877 to 1883. Through his personal contact with Emile Sauret, he continued his violin studies in Berlin for him from 1884 to 1886, and for Philipp Scharwenka in composition.

Aulin's path as an orchestral musician included the Dramatic Theatre's orchestra and the Royal Court Orchestra, where he became leader in 1899. He himself initiated the Swedish Musician's Union's orchestra concerts, in an educational spirit. And he was among the founders of the Stockholm Concert Association in 1902.

His involvement in chamber music has become legendary. In 1887, he formed the Aulin Quartet, which toured across the country for several years, and introduced high-level quartet playing to many areas. On the occasions that the quartet was complemented by a pianist, it was most often Wilhelm Stenhammar.

Aulin also managed to be a conductor, for the Stockholm Concert Association from 1902 to 1909 and the Gothenburg Concert Association from 1909 to 1911.

On March 28, 1895, Tor Aulin was elected to the Royal Academy of Music as member No. 491.

© Gunnar Ternhag
Transl. Martin Thomson

Serenade for String Quartet

Tor Aulin was Sweden's foremost violinist in the decades around the turn of the century, which left its mark, not only on the concert scene, but also on the music he composed. Serenade for String Quartet from 1895, is an example. The first violin is usually in the foreground, and although it displays a far from similar virtuosity to that of violin concertos, there is occasionally a soloistic feature to this part.

The string quartet was a form that the composer knew very well from his experience with the Aulin Quartet, formed in 1887. The quartet's programming was ambitious, not only in individual concerts, but also in terms of a whole year's planning, which could feature a specific composer, such as Beethoven or Berwald. Any influence of this tradition can scarcely be felt in Aulin's only contribution to the string quartet repertoire (in Bo Wallner's article on Aulin in *Sohlmans musiklexikon*, ed. 2, he discusses a string quartet where the part of the first violin is lost – it is likely, however, that a confusion occurred with the *Serenade*, which Wallner does not mention).

It is already implied in the choice of the work's title: *Serenade*. Yet Aulin chose a four-movement form, with a fast initial movement, a slow variation movement, a scherzo, together with a quick finale.

The first movement, in F Major, entitled Prelude, has the first violin as the central focus. The resemblance to Aulin's first two violin concertos is remarkable, through the long melodic lines, followed by passage work. The variation movement, in D minor, allows the melancholy theme to wander between the instruments, with the theme's presentation in the first violin, and the faster moving first variation having it placed in the secondary voice. The second variation presents a subtle, tightly-woven texture, where the cello now carries the theme, and the third variation, where the viola's theme is set against the other parts' light sixteenth notes, leading eventually to a major-key variation in adagio tempo.

The scherzo in A minor contains elements reminiscent of the lightning agility found in Mendelssohn's string writing, and is interrupted by a trio, *Più tranquillo*. Strong fluctuations in both tempo and dynamics entail that a tension-filled drama emerges, that can often be found in Aulin's more ambitious compositions. The concluding *Allegro brillant* has a main theme, reminiscent of the first movement's character, but now with a more verveful approach. Again, there is a contrasting idea, *Maestoso* but, as previously, these two opposing elements are transformed into more melodious material. In this movement the virtuosity is more evenly distributed, not least through the energetic sixteenth-note passages in all of the parts.

The work is dedicated to Skoglar Bergström ("my old friend and 'quartet-brother'", as Aulin writes in the dedication), who worked at the National Library and was a member of the Mazer Quartet Society. Although the first part has its difficulties, it is well-suited for the instruments and the quartet may very well have been adapted for the society's most skilled amateurs, and not only for its professional members.

© Erik Wallrup, Levande Musikarv
Transl. Robin McGinley